

**Gemeente
Haarlemmerliede en Spaarnwoude**

reg.nummer: 2951	Ingekomen: 23-10-12	afdoening: Bob-
wekelijst/volgnr.:	notulen/volgnr.: 11	datum: 23-10-2012
Collegebesluit:	afhoord	paraaf: B.
		evt. akkoord Middelen:

onderwerp : Regionale Sociale Agenda 2012 voor Zorg en Welzijn.
bijlagen : Regionale Sociale Agenda 2012 voor Zorg en Welzijn.
voorstel : Kennis te nemen van de Regionale Sociale Agenda 2012 voor Zorg en Welzijn.

Procedure:
Commissie : Ja ter kennisname
Gemeenteraad : nee
CVDR : nee

Toelichting :

De portefeuillehouders Zorg en Welzijn van Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Haarlemmerliede c.a. hebben uit de handen van gedeputeerde Sweet de Regionale Sociale Agenda voor Zorg en Welzijn ontvangen (zie bijlage). Gebleken is dat mede vanwege de diverse transities het sociale domein sterk onder druk staat. Tevens is er een grote druk op voorzieningen in de gemeenten en regio's. De provincie wil haar rol als ondersteuner bij bovenlokale, regionale vraagstukken faciliteren. De gemeenten slaan hun handen ineen om samen een aantal urgente vraagstukken op te pakken. In de periode tot en met 2015 werken de gemeenten in regionaal verband aan het opzetten van een basisinfrastructuur voor regionale samenwerking. De agenda's worden elk jaar bijgesteld.

Rode draad in deze aanpak is het beroep dat de overheid doet op de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van burgers, netwerken om de burgers heen (vooral op terrein van de informele zorg in dorp/kern, vrijwilligersorganisaties, mantelzorgers). De principes van de kanteling van de WMO spelen daarbij een belangrijke rol: eerst uitgaan van eigen kracht en dan pas daarna van collectieve voorzieningen en individuele WMO voorzieningen. Daarbij klinken de principes van Welzijn Nieuwe Stijl door. Samen staan de gemeenten sterker bij al deze uitdagingen. Onze gemeente heeft de hulp voor de transities AWBZ en Jeugdzorg ingeroepen van de gemeente Heemstede/Bloemendaal en werken wij samen in de IASZ met deze gemeenten.

De Regionale Sociale Agenda regio Zuid Kennemerland geeft cijfers weer over Bevolkingssamenstelling, Sociaal economisch, WMO en zorg, Woningen en de stand van zaken. Daar valt op dat de provincie voor onze gemeente onder vitaal platteland zegt dat diverse maatschappelijke ontwikkelingen de leefbaarheid en de vitaliteit van het platteland

	paraaf: SB	opmerkingen:	
hoofd afdeling:		akkoord portefeuillehouder: <i>[handtekening]</i>	
secretaris:			
	akk:	bespr:	opmerkingen:
burgemeester:			
wethouder:		<i>[handtekening]</i>	
wethouder:	<i>[handtekening]</i>		

onder druk zetten. Regionale samenwerking op dit punt heeft aandacht voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Gekeken wordt door de provincie bij welk regio-overschrijdend project bij de provincie deze gemeente kan aansluiten. Ambtelijk zullen daar volgens de gedeputeerde Sweet binnenkort met de portefeuillehouder Zorg en Welzijn contacten over worden gelegd.

Afgesproken is dat wij van onze kant alvast een werkgroepje samenstellen met relevante deelnemers naast de portefeuillehouder met bijvoorbeeld voorzitters dorpsraden, voorzitter Dorpshuis Spaarndam, en wellicht anderen. Voor de rest de contacten vanuit de provincie afwachten.

Halfweg, 22-10-2012
afdeling BOB
M. Verhoeven

Regionale Sociale Agenda

Regio Zuid-Kennemerland

Zuid Kennemerland

Inhoud

1	Samenvatting	4
2	Inleiding	6
3	Beschrijving van de regio	7
3.1	De regio Zuid-Kennemerland: een schets	7
3.2	Cijfers uit de regio	7
4	Stand van zaken regionale samenwerking	10
4.1	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	10
4.2	Wonen, Zorg en Voorzieningen	11
4.3	Vitaal Platteland	12
5	Analyse en uitwerking maatschappelijke vraagstukken en prioriteiten	13
5.1	Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Wmo	13
5.2	Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Wonen, Zorg en Voorzieningen	18
5.3	Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Vitaal Platteland	19
5.4	Thema-overstijgend vraagstuk	19
5.5	Dilemma's en randvoorwaarden	20
6	Draagvlak, besluitvorming en communicatie	21
7	Planning van de uitvoering	22
	Bijlagen	
	Bijlage 1 Cijfers regio	24

1 Samenvatting

In deze Regionale Sociale Agenda (RSA) van de regio Zuid-Kennemerland is de intentie vastgelegd om de komende vier jaar op een aantal thema's samen te werken in het sociale domein. De agenda bevat thema's die zich richten op een periode van vier jaar. Jaarlijks actualiseren de gemeenten de agenda en worden de nieuwe speerpunten, thema's en activiteiten voor het volgende jaar uitgewerkt. Het kan voorkomen dat thema's samen met andere regio's worden opgepakt.

De provincie Noord-Holland heeft in de Provinciale Sociale Agenda (PSA) 2012-2015 drie hoofdthema's benoemd:

- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Wonen, zorg en voorzieningen
- Vitaal Platteland

De gemeenten geven in regionaal verband invulling aan de RSA en leggen binnen dit kader van provinciale thema's een prioritering vast. De ZK-regio heeft voor de RSA voor de komende vier jaar de volgende prioriteiten benoemd:

1 Innovatieprogramma voor 'Van zorg naar participatie'

De gemeenten in Zuid-Kennemerland (deels ook in samenwerking met de IJmond-gemeenten en Haarlemmermeer) hebben het afgelopen jaar gezamenlijk hard gewerkt aan de voorbereiding van de decentralisatie Awbz Begeleiding. We maken nu een pas op de plaats met het voorbereiden van de uitvoeringsorganisatie voor de decentralisatie. De voorbereiding op de decentralisatie heeft echter ook veel opgeleverd wat breder toepasbaar is, en waar we ook zonder duidelijkheid over de decentralisatie mee door willen gaan. Kern daarvan is dat er een brug geslagen is tussen zorg en welzijn, tussen de Awbz en de Wmo, tussen gemeenten en de zorgsector. Met een gezamenlijk innovatieprogramma wil regio ZK de samenhang tussen zorg en ondersteuning blijven versterken met als doel dat:

- mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven leven en wonen;
- er tijdig en gecoördineerd wordt ingegrepen als mensen de regie over hun leven dreigen te verliezen;
- integrale zorg en ondersteuning wordt geboden aan de meest kwetsbaren.

De thema's die op de innovatieagenda staan:

- 1 Versterken van het sociale netwerk van mantelzorgers en mensen met een begeleidingsbehoefte
- 2 Verbinden van professionele hulp met vrijwillige inzet
- 3 Versterken respijtzorg voor mantelzorgers
- 4 Vervoer
- 5 Individuele begeleiding en hulp bij het huishouden

- 6 Vastgoed (een eerste analyse laat zien dat het de moeite loont om te onderzoeken of een herschikking van de locaties voor dagbesteding in samenhang met overige locaties voor woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen op termijn doelmatigheidswinsten oplevert).
- 7 Dagbesteding in een zo normaal mogelijke omgeving
- 8 Casemanagement dementerende ouderen
- 9 Toepassing ICT

2 Regionale aanpak/verbreding Zandvoort Actief! naar regionaal Actief!

Sport en bewegen zijn belangrijk voor de gezondheid. Dagelijks bewegen heeft een positief effect op het algehele welbevinden. Gemeente Zandvoort trok al samen op met Heemstede. Voorgesteld wordt daarom in het kader van de RSA te onderzoeken of de aanpak van bewegingsarmoede en overgewicht, met name onder de doelgroepen kinderen/jongeren respectievelijk ouderen, in de regio ZK gecoördineerd en in samenwerking uitgevoerd zou kunnen worden.

3 Proeftuinen woonservicegebieden en vraagstukken die hier een relatie mee hebben

De regio ZK ziet kansen op korte en middenlange termijn om proeftuinen op te starten met woonservicegebieden. Ook wil de regio ZK bekijken of er onderzoeksvragen kunnen worden betrokken bij deze pilot waar gemeenten mee worstelen die raakvlakken hebben met dit thema. Denk bijvoorbeeld aan de beschikbaarheid van het openbaar vervoer en mobiliteitsvraagstukken voor ouderen in de regio.

4 Efficiënter inrichten van ambtelijke en bestuurlijke overleggen in de regio

Dit thema overstijgt de drie hoofdthema's van de PSA. Regio ZK wil een efficiëntere inrichting van de ambtelijke en bestuurlijke overleggen in de regio. Een gedegen analyse op samenwerkingsverbanden en overleggen, zowel binnen de ZK-regio als daarbuiten, is gewenst. Op basis van een gedegen analyse van de bestaande overleggen kan een voorstel worden ontwikkeld tot herstructurering van de overlegvormen.

Hoofdstuk vijf van de RSA werkt deze prioriteiten nader uit. Door deze prioriteiten gezamenlijk op te pakken, verwachten de gemeenten beter en efficiënter in te kunnen inspelen op de genoemde vraagstukken.

2 Inleiding

Voor u ligt de Regionale Sociale Agenda (RSA) van de regio Zuid-Kennemerland (ZK). In deze RSA is de intentie vastgelegd om de komende vier jaar op een aantal thema's samen te werken in het sociale domein. De agenda bevat thema's die zich richten op een periode van vier jaar. Jaarlijks actualiseren de gemeenten de agenda en worden de nieuwe speerpunten, thema's en activiteiten voor het volgende jaar uitgewerkt. Het kan voorkomen dat een aantal thema's samen met andere regio's wordt opgepakt.

Deze RSA is tot stand gekomen in de periode van april tot en met juni 2012, op basis van een plan van aanpak dat hiervoor opgesteld was. Met ondersteuning van een door de provincie Noord-Holland beschikbaar gestelde procesbegeleider vanuit DSP-groep (Lenneke Wolswinkel) hebben de ZK-gemeenten gezamenlijk de thema's voor de RSA bepaald en vastgesteld. Gemeente Haarlem heeft op ambtelijk niveau opgetreden als trekker en als eerste aanspreekpunt.

Voor een deel van de in deze RSA opgenomen thema's dienen de gemeenten projectvoorstellen in bij de provincie. Voor een deel pakken gemeenten de thema's met eigen middelen op. De thema's vallen onder een of meerdere van de centrale thema's die in de Provinciale Sociale Agenda (PSA) als prioriteit zijn aangegeven, namelijk (1) Wmo, (2) Wonen, Zorg en voorzieningen of (3) Vitaal Platteland.

Leeswijzer

Hoofdstuk drie gaat in op een beschrijving van de regio. Hoofdstuk vier geeft een toelichting op de drie hoofdthema's van de PSA en de stand van zaken van de regionale samenwerking op deze thema's. Hoofdstuk vijf geeft een analyse van maatschappelijke vraagstukken, knelpunten en prioriteiten. Hoofdstuk zes gaat in op draagvlak en communicatie. Tenslotte geeft hoofdstuk zeven de planning weer voor de komende vier jaar.

3 Beschrijving van de regio

Dit hoofdstuk geeft in 3.1 een schets van de regio Zuid-Kennemerland (ZK) en zoomt in 3.2 in op een aantal kerngegevens uit de regio.

3.1 De regio Zuid-Kennemerland: een schets

De gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort vormen samen de regio Zuid-Kennemerland. De ligging van Zuid-Kennemerland is uniek. Zij ligt midden tussen de economische motoren Schiphol en IJmond, vlakbij Amsterdam en tegelijkertijd aan de kust met mooie duingebieden en stranden. Zuid-Kennemerland is dan ook een prettig gebied om in te wonen.

De aantrekkelijke ligging trekt bedrijven, bewoners en bezoekers aan en brengt daarmee reuring en welvaart met zich mee. De onderlinge verscheidenheid van zowel Amsterdam als de steden en regio's rond de hoofdstad draagt in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht van de metropoolregio. Elk hebben ze specifieke kenmerken en een eigen profiel. Tegelijkertijd vullen de verschillende steden en regio's elkaar aan, waardoor zij als totaal meer nationale en internationale aantrekkingskracht hebben dan ieder afzonderlijk.

Regio Zuid-Kennemerland heeft veel te bieden op het vlak van wonen (top-woonmilieus), cultuur (podia, binnenstad Haarlem), een goed ontwikkelde toeristische en recreatieve sector en natuur (binnenduinrand, duinen, strand, Spaarnwoude). Verder kent het gebied de nodige centrumfuncties en heeft het een gezonde economische structuur.

3.2 Cijfers uit de regio

Hier volgt een overzicht van de belangrijkste kerngegevens van de gemeenten uit de regio ZK, waarbij er een aantal opvallende zaken is uitgelicht in vergelijking met de hele provincie (exclusief Amsterdam). In bijlage 1 is een uitgebreider overzicht opgenomen van cijfers van de gemeenten uit de regio, in vergelijking met de hele provincie¹.

Noot 1 Cijfers zijn afkomstig van Nivel VAAM 2010 (bevolking), ABF Research, Primos prognose 2011 (groei/krimp), CBS Statline 2009 en Nivel, VAAM 2010 (sociaal economische cijfers), Nivel, VAAM 2010 en CIZ, juli 2011 (Wmo en zorg) en CBS Statline, 2010 (woningen)

3.2.1 Bevolkingsomvang

Bevolking	Provincie NH	Regio ZK	Bloemen- daal	Haarlem	Haarlemmer- liede & Spaarnwoude	Heemstede	Zandvoort
totaal	1.886.343	219.690	22.023	149.579	5.398	26.058	16.632
% 0-4	6%	6%	5%	6%	4%	6%	4%
% 5-14	12%	11%	14%	11%	14%	13%	10%
% 15-24	11%	11%	9%	11%	13%	9%	9%
% 25-39	18%	19%	9%	22%	13%	12%	17%
% 40-64	37%	36%	40%	35%	41%	38%	39%
% 65-74	9%	9%	11%	8%	9%	12%	11%
% 75 plussers	7%	9%	12%	7%	6%	12%	10%
Groei/krimp 2040 t.o.v. 2010	11%	9%	2%	11%	-10%	8%	3%

Gemeente Haarlem heeft veruit de meeste inwoners, op afstand gevolgd door gemeenten Heemstede en Bloemendaal. Gemeenten Bloemendaal en Heemstede hebben relatief het meeste inwoners in de leeftijdscategorie 65-74 jaar en 75 plussers. Het aantal 75 plussers is in gemeenten Haarlem en Haarlemmerliede & Spaarnwoude relatief het laagst. Het gemiddelde percentage van 75 plussers van de regio (9 %) ligt iets hoger dan het gemiddelde van de hele provincie (7 %). De te verwachten groei van de regio in 2040 (9 %) is iets lager dan te verwachten gemiddelde groei van de hele provincie Noord-Holland (11 %).

3.2.2 Sociaal economisch

	Provincie NH	Regio ZK	Bloemen- daal	Haarlem	Haarlemmer- liede & Spaarnwoude	Heemstede	Zandvoort
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen	26.006	27.191	37.500	24.800	27.600	33.200	25.500
Gemiddeld besteedbaar inkomen	21.790	23.284	32.200	21.300	22.400	28.200	21.900
% lage inkomens	37%	35%	30%	36%	35%	33%	38%
% niet-westerse allochtonen	10%	11%	4%	14%	5%	5%	6%

Het gemiddeld gestandaardiseerd en besteedbaar inkomen ligt in gemeente Bloemendaal veruit het hoogst ten opzichte van andere gemeenten in de regio, maar ook ten opzichte van het gemiddelde van de hele provincie. Ook gemeente Heemstede heeft relatief een hoog gemiddelde. Het percentage lage inkomens is in gemeente Zandvoort het hoogst, gevolgd door gemeenten Haarlem en Haarlemmerliede & Spaarnwoude. Het gemiddelde percentage lage inkomens van de regio (35 %) ligt iets lager dan het gemiddelde percentage van de hele provincie (37 %). Het gemiddelde percentage niet-westerse allochtonen is in Haarlem veruit het hoogst van de regio.

3.2.3 Wmo en zorg

	Provincie NH	Regio ZK	Bloemen- daal	Haarlem	Haarlemmer- liede & Spaarnwoude	Heemstede	Zandvoort
Aantal uren huishoudelijke hulp	9,6	10,5	12,8	9,7	9,2	12,4	11,8
Aantal uren dagelijkse verzorging/verpleging	2,8	3,0	3,5	2,9	2,4	3,5	3,3
Aantal indicatiestellingen/1.000 inwoners	40	45	54	41	27	56	53
Extramuraal+ begeleiding	26%	24%	13%	29%	24%	15%	18%
Extramuraal zonder begeleiding	24%	23%	20%	22%	38%	22%	27%
Intramuraal	51%	53%	67%	49%	38%	63%	55%
Vervoer bij begeleiding groep / 1.000 inwoners	4,1	4,1	3,0	4,2	2,8	4,0	5,1

Gemeenten Bloemendaal en Heemstede hebben relatief het hoogst aantal uren huishoudelijke hulp, gevolgd door gemeente Zandvoort. Dit beeld is ook te zien bij het aantal indicatiestellingen per 1.000 inwoners en het percentage intramurale zorg. Het aantal indicatiestellingen per 1.000 inwoners van de regio (45) ligt hoger dan het gemiddelde van de hele provincie (40). Gemeente Zandvoort heeft relatief het meeste aantal inwoners met vervoer bij begeleiding.

3.2.4 Woningen

	Provincie NH	Regio ZK	Bloemen- daal	Haarlem	Haarlemmer- liede & Spaarnwoude	Heemstede	Zandvoort
Eigen woningen	59%	54%	67%	50%	65%	62%	52%
Woningcorporatie	30%	31%	18%	34%	24%	22%	34%
Overige verhuurders	11%	14%	13%	14%	10%	16%	13%
Eigendom onbekend	1%	1%	1%	2%	0%	0%	1%
Gewenste woningvoorraad	839.600	104.000	9.200	72.200	2.200	11.800	8.600
Woningtekort	-15.900	-2.700	-	-2.200	-	-400	-100

Gemeente Bloemendaal (67 %) heeft relatief veel eigen woningen ten opzichte van de andere gemeenten, gevolgd door gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude (65 %) en gemeente Heemstede (62 %). Het gemiddelde van de regio (54 %) is lager dan het gemiddelde van de provincie (59 %).

4 Stand van zaken regionale samenwerking

Dit hoofdstuk beschrijft de reeds aanwezige regionale samenwerking in de regio Zuid-Kennemerland (ZK) op het Sociale Domein en specifiek op de drie centrale thema's die de provincie Noord-Holland benoemd heeft in de Provinciale Sociale Agenda (PSA) voor de komende vier jaar:

- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Wonen, zorg en voorzieningen
- Vitaal Platteland

Paragrafen 4.1, 4.2 en 4.3 gaan in op deze drie provinciale thema's en de regionale samenwerking op die thema's in de ZK-regio. Hoofdstuk 5 en 6 geven een analyse en uitwerking van de door ons geselecteerde vraagstukken en prioriteiten.

4.1 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is het eerste thema van de Provinciale Sociale Agenda (PSA). In kader van de Wmo heeft de provincie wettelijke taken om de gemeenten te ondersteunen. Op 1 januari 2007 is de Wmo ingevoerd. De Wmo is nadrukkelijk een participatiewet en geen zorgwet. In de Wmo staat de eigen verantwoordelijkheid van de burger en zijn netwerk centraal. Op dit moment vindt een kanteling plaats van de Wmo, waarbij eigen verantwoordelijkheid, vraaggerichtheid en maatwerk leidend zijn. Gemeenten staan aan de vooravond van de decentralisatie van een groot aantal taken in het sociale domein. Naast de overheveling van de Awbz Begeleidingsfunctie naar de Wmo wordt ook de volledige Jeugdzorg gedecentraliseerd en worden gemeenten verantwoordelijk voor de onderkant van de arbeidsmarkt.² De Wmo-filosofie is het belangrijkste uitgangspunt voor gemeenten bij het overnemen van deze taken. Deze ontwikkelingen vragen veel van de gemeenten.

De ZK-regio werkt reeds samen op het terrein van de Wmo. Gemeenten Bloemendaal, Heemstede en Haarlemmerliede en Spaarnwoude delen de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ), waar het beleid Sociale Zaken en de verstrekking van sociale en Wmo-voorzieningen worden verzorgd. Ook het lokale Wmo-beleid stemmen deze drie gemeenten onderling af.

Op de naderende overheveling van de Awbz Begeleiding vindt ook regionale samenwerking plaats (zie hoofdstuk 5 voor de meest recente landelijke ontwikkelingen rondom de overheveling). De ZK-gemeenten streven naar dezelfde inhoudelijke criteria in de regio voor de toegang tot de begeleiding (vastgelegd in verordeningen). Ook de volgende zaken pakt regio ZK gezamenlijk op:

- gezamenlijke formulering van de inkoopstrategie;

Noot 2 De wet werken naar vermogen is controversieel verklaard en zal met een nieuw kabinet een andere invulling krijgen en later ingevoerd worden, maar de strekking van de wet - mensen naar vermogen mee laten doen in de maatschappij - zal overeind blijven.

- uitwerken van een voorstel voor een gelijklopende regeling voor het Persoonsgebonden budget (Pgb) en de Eigen Bijdrage;
- uitwerken van de Verordening en beleidsregels;
- afstemming over inhoud communicatie.

Uitgangspunt blijft wel dat verantwoordelijkheden en budgetten lokaal belegd worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de lokale organisatie van de toegang, waarvoor de bestaande Wmo-loketten de basis vormen. Principes van de Kanteling en het keukentafelgesprek spelen hier een belangrijke rol. Daarnaast pakken gemeenten ook de inspraak rond bestuurlijke besluitvorming (inclusief betrekken van Wmo-adviesraden) lokaal op.

Bij de ontwikkeling en implementatie van de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) trekken alle ZK-gemeenten regionaal gezamenlijk op. In 2012 is reeds een project gestart gericht op het ontwikkelen en implementeren van een registratiesysteem voor het CJG. Ook de transitie van de jeugdzorg is een belangrijk thema waarop regionale samenwerking plaatsvindt. Hierbij is voor de regio een aantal uitgangspunten leidend:

- kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis;
- ondersteunen in plaats van overnemen;
- hulp inzetten in de directe leefomgeving;
- snelheid, minder schakels, minder gezichten.

De samenwerkingsonderdelen op dit thema worden op dit moment uitgewerkt. Het gaat bijvoorbeeld om kennisuitwisseling, gezamenlijke programmering en inkoop van evidence based programma's (om kosten te besparen en/of kwaliteit te verhogen) en gezamenlijk uitvoeren van (innovatieve) projecten. Ook maakt de regio een gezamenlijk communicatieplan, gericht op burgers, professionals en instellingen.

4.2 Wonen, Zorg en Voorzieningen

Wonen, Zorg en Voorzieningen is het tweede thema van de Provinciale Sociale Agenda (PSA). Een belangrijke ontwikkeling binnen dit thema is de vermaatschappelijking van de zorg. Deze vermaatschappelijking betekent een verschuiving binnen de zorg (extramuralisering) en een taakverzwaring van het wonen. Doel is om mensen met beperkingen, chronisch zieken en kwetsbare ouderen zoveel mogelijk zelfredzaam te maken en hen daarbij, waar nodig, te ondersteunen danwel te compenseren. Om zelfstandig te kunnen deelnemen aan de samenleving zijn goede zorg en kwalitatief en kwantitatief goede woningen en voorzieningen essentieel voor mensen. Als mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen en zij meer zorg(aanpassingen) nodig hebben, dan is het wenselijk dat daarvoor levensloopbestendige woningen aanwezig zijn in een daarbij passende fysieke woonomgeving.

Gemeenten zijn met de Wmo verantwoordelijk gemaakt voor bijvoorbeeld de huishoudelijke verzorging en begeleiding. Gemeenten zorgen dat hun bewoners zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij, via algemene voorzieningen (levensloopbestendig bouwen, toegankelijk maken van gebouwen), collectieve voorzieningen (gehandicaptenvervoer) of individuele voorzieningen (huishoudelijke hulp, rolstoel, woningaanpassing). Door de vergrijzing

zullen steeds meer mensen afhankelijk worden van zorg en ondersteuning. Ook de middelen zijn door onder andere bezuinigingen beperkter. Dit alles maakt goede keuzes bij inzet op preventie en goede ondersteuning extra belangrijk en kan tevens aanleiding zijn om regionaal samen te werken.

Regionale samenwerking in de ZK-regio is reeds aanwezig. Wonen, welzijn en zorg (WWZ) komt aan de orde in de structuurvisie, de Wmo-nota en in de lokale woonvisies. Het Regionale actieprogramma wonen (Rap, regio Zuid-Kennemerland/IJmond) is het kader voor de lokale invulling op gebied van Wonen. Alle gemeenten werken lokaal nauw samen met zorg- en welzijnsaanbieders en woningcorporaties (thema's als multifunctionele accommodaties en aangepaste woningen). Gemeenten hechten er sterk aan om lokaal het beleid te kunnen bepalen en uitvoeren.

Kerngedachte achter de visie op wonen, zorg en welzijn is dat burgers zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en actief en zelfredzaam zijn. Hiervoor is een basisinfrastructuur nodig van geschikte woningen en zorg- en welzijnsvoorzieningen. Zowel de woningmarkt als de zorgaanbieders werken op regionale schaal, de gemeenten in ZK streven mede daarom naar een regionale aanpak. De wil is er om aanvullend op het lokale beleid regionaal samen te werken op thema's die zich daarvoor lenen. Om dit waar te maken pakt ZK het volgende reeds op:

Formuleren van een gezamenlijke regionale en lokale opgave met set van concrete afspraken en projecten

In samenwerking met corporaties en zorginstellingen in de 1e en 2e lijn heeft de regio ZK een onderzoek uitgevoerd naar de ruimtelijke spreiding van woonvoorzieningen (zowel zelfstandig als intramuraal) en de daarbij behorende zorginfrastructuur op basis van vraagsturing. Hieruit is gebleken dat woningcorporaties en zorginstellingen voor een belangrijk deel al hebben geanticipeerd op trends en ontwikkelingen in de samenleving. Op basis van de definitieve regionale analyse wil regio ZK komen tot een regionale en lokale opgave met een set van concrete afspraken en projecten die bevorderen dat mensen zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en participeren in de ZK-gemeenten. Hierbinnen gaat Nicis een aantal regiomodellen opstellen die regio ZK kan hanteren bij het formuleren van de regionale opgave en het vormgeven aan een goede samenwerking.

4.3 Vitaal Platteland

Vitaal Platteland is het derde thema van de Provinciale Sociale Agenda (PSA). Diverse maatschappelijke ontwikkelingen zetten de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland onder druk. Voor mensen die ouder worden en afhankelijker van zorg en dienstverlening is het van belang dat voorzieningen ofwel dichtbij aanwezig zijn ofwel minstens goed bereikbaar. Bij hechte kleine kernen zijn aandacht voor aanpassingen van bestaande woningvoorraad en verbetering van de leefomgeving belangrijke aandachtspunten.

De ZK-regio kent een aantal hechte kleine kernen in de afzonderlijke gemeenten. Regionale samenwerking op dit thema heeft op dit moment echter geen prioriteit, behalve voor gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude. Gekeken wordt of gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude kan aansluiten bij een regio-overstijgende project in de provincie (zie ook hoofdstuk 5).

5 Analyse en uitwerking maatschappelijke vraagstukken en prioriteiten

In de voorbereiding van de totstandkoming van de RSA samen met alle ZK-gemeenten is uitgebreid documentatieonderzoek gedaan, een ronde interviews afgenomen met ambtelijk trekkers en de portefeuillehouders op bestuurlijk niveau. Daarnaast is een aantal ambtelijke bijeenkomsten gehouden met alle ZK-gemeenten. Uit deze analyse komt een selectie van maatschappelijke vraagstukken naar voren die de ZK-gemeenten in de RSA willen opnemen en die prioriteit hebben voor de komende jaren.

In dit hoofdstuk benoemen wij de geselecteerde vraagstukken en verbinden wij deze met de drie centrale provinciale thema's. Sommige vraagstukken hebben raakvlakken met meerdere van deze centrale thema's. In deze RSA zijn die thema's onder dat thema gevoegd waar dat thema het beste bij past.

We gaan per vraagstuk in op:

- toelichting thema met de urgentie en de ambitie van de regio;
- vraagstukken binnen dit thema en mogelijke projectvoorstellen;
- globale planning.

5.4 gaat in op een thema-overstijgend vraagstuk. 5.5 gaat tenslotte in op een aantal dilemma's en randvoorwaarden voor de uitvoering.

5.1 Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Wmo

5.1.1 Innovatieagenda 'Van zorg naar participatie'

Toelichting thema

In het Regeer- en Gedoogakkoord van het huidige, demissionaire kabinet is afgesproken dat de functie 'begeleiding' van de Awbz wordt overgeheveld naar de Wmo. De reden daarvoor is dat gemeenten de mensen waar het om gaat beter kennen en de begeleiding daardoor dichter bij burgers kunnen organiseren. Als gevolg van de decentralisatie vervalt de aanspraak op begeleiding op grond van de Awbz. Gemeenten worden op grond van de Wmo verantwoordelijk voor het compenseren van beperkingen door middel van voorzieningen die een persoon in staat stellen om 'dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en het persoonlijk leven te structureren en daarover regie te voeren'. De decentralisatie heeft betrekking op mensen die zelfstandig wonen. Aan de decentralisatie is een bezuiniging gekoppeld.

Na de val van het kabinet is het zogenaamde Lenteakkoord gesloten. Hierin is afgesproken dat de decentralisatie van Awbz-begeleiding per 2013 niet door gaat. Aangezien de decentralisatie an sich

niet ter discussie staat, mag aangenomen worden dat deze op enig moment wel door zal gaan. Op dit moment is echter niet duidelijk op welk moment dat zal zijn en binnen welke wettelijke en financiële kaders dat zal plaats vinden. Na de verkiezingen zal een nieuw kabinet hier naar verwachting voorstellen voor doen.

De gemeenten in Zuid-Kennemerland (deels ook in samenwerking met de IJmond-gemeenten en Haarlemmermeer) hebben het afgelopen jaar gezamenlijk hard gewerkt aan de voorbereiding van de decentralisatie. We maken nu een pas op de plaats met het voorbereiden van de uitvoeringsorganisatie voor de decentralisatie. De voorbereiding op de decentralisatie heeft echter ook veel opgeleverd wat breder toepasbaar is, en waar we ook zonder duidelijkheid over de decentralisatie mee door willen gaan. Kern daarvan is dat er een brug geslagen is tussen zorg en welzijn, tussen de Awbz en de Wmo, tussen gemeenten en de zorgsector. De gemeenten in Zuid-Kennemerland willen de samenwerking met de zorgsector met kracht voortzetten aan de hand van een innovatieprogramma op het snijvlak van Awbz en Wmo. De gemeenten in Zuid-Kennemerland zullen daarbij ook Wmo-raden en cliëntenorganisaties betrekken.

Vraagstuk binnen het samenwerkingsverband en projectvoorstel

Belangrijke uitgangspunten voor gemeenten binnen de Wmo zijn: de burger als vertrekpunt, uitgaan van de eigen kracht en mogelijkheden van mensen en hun sociale netwerken en integraliteit van zorg en ondersteuning voor wie dat nodig is. We hebben als gemeenten in de afgelopen periode ondervonden dat de zorgsector deze uitgangspunten deelt en dat we elkaar in de uitvoering steeds beter weten te vinden.

Met een gezamenlijk innovatieprogramma willen we de samenhang tussen zorg en ondersteuning blijven versterken met als doel dat:

- mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven leven en wonen;
- er tijdig en gecoördineerd wordt ingegrepen als mensen de regie over hun leven dreigen te verliezen;
- integrale zorg en ondersteuning wordt geboden aan de meest kwetsbaren.

We zullen het innovatieprogramma zo inrichten dat het programma ook deze doelen nastreeft zonder dat er nog sprake is van een decentralisatie van Awbz-begeleiding. Als op enig moment duidelijk wordt hoe en wanneer de decentralisatie wel door gaat, dan zijn gemeenten, zorgaanbieders en burgers optimaal voorbereid. De gemeenten in Zuid-Kennemerland willen de samenwerking die zij de afgelopen periode met elkaar hebben gerealiseerd voortzetten bij het ontwikkelen en implementeren van dit innovatieprogramma. Waar dit meerwaarde heeft zal ook samengewerkt worden met de IJmond-gemeenten en de gemeenten in Amstelland-Meerlanden. Voor de samenwerking met de zorgsector bouwen we voort op het overleg met het Zorgkantoor, de Vereniging Bedrijfstak Zorg en individuele zorgaanbieders. Ook Wmo-raden en cliëntenorganisaties worden hierbij betrokken. We verwachten dat innovatie primair van burgers en aanbieders zal komen, vanuit de gemeenten willen we dit stimuleren.

Innovatie-agenda

De gemeenten in Zuid-Kennemerland zijn in het kader van de voorbereiding van de decentralisatie van Awbz-begeleiding een innovatie-agenda overeengekomen. Een deel van deze innovaties of onderzoeken is alleen zinvol als er meer duidelijkheid is over de decentralisatie van Awbz-begeleiding. We geven hieronder de complete innovatie-agenda weer.

1 Versterken van sociale netwerk van mantelzorgers en mensen met begeleidingsbehoefte

We willen vernieuwende initiatieven stimuleren die bijdragen aan het opbouwen en versterken van sociale netwerken van mantelzorgers en mensen met een begeleidingsvraag, bijvoorbeeld door middel van Eigen Kracht Conferenties (EKC) of 'netwerkcoaches'. In een EKC worden familie, vrienden en bekenden van mensen met een begeleidingsvraag ingeschakeld om gezamenlijk een plan te maken voor de ondersteuning van deze persoon. Een netwerkcoach biedt individuele ondersteuning aan een mantelzorger om hem of haar te helpen zijn of haar sociale netwerk te versterken.

2 Verbinden van professionele hulp met vrijwillige inzet

We willen innovatieve aanpakken verkennen om combinaties van professionele organisaties en vrijwilligersorganisaties te maken, met als doel dat door vrijwillige inzet van mensen er minder beroep hoeft te worden gedaan op betaalde professionele inzet.

3 Versterken respijtzorg voor mantelzorgers

Mantelzorgers worden de komende jaren extra belast als gevolg van bezuinigingen in de professionele zorg. Om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen is het belangrijk dat mantelzorgers over voldoende en laagdrempelige respijtzorgvoorzieningen kunnen beschikken. De toegang tot intramurale logeervoorzieningen is de afgelopen jaren juist moeilijker geworden. Alleen bij mensen die permanent toezicht nodig hebben wordt een indicatie voor kortdurend verblijf afgegeven. We willen innovaties stimuleren die gericht zijn op het ontwikkelen van lichtere vormen van respijtzorg voor mantelzorgers.

4 Vervoer

In de huidige situatie valt onder dagbesteding ook het vervoer van en naar de locatie van dagbesteding, als daarvoor een medische noodzaak bestaat. In vrijwel alle gevallen wordt het vervoer geregeld door de instellingen zelf, die hiervoor veelal externe partijen inhuren. We gaan samen met de regiogemeenten en de zorgaanbieders onderzoeken of er doelmatigheidswinst behaald kan worden door het vervoer voor alle activiteiten van dagbesteding centraal in te kopen. Tevens wordt daarbij gekeken of aangesloten kan worden bij het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (zoals dat nu door Bios wordt uitgevoerd) en/of het leerlingenvervoer. Dit zou regio-overstijgend opgepakt kunnen worden (onder andere samen met regio Amstelland-Meerlanden)

5 Individuele begeleiding en hulp bij het huishouden

De zwaardere categorieën huishoudelijke hulp (categorie 2 en 3) onderscheiden zich van de lichtste categorie (1), doordat in de zwaardere categorieën – naast het verrichten van huishoudelijk werk – ook sprake is van (individuele) begeleiding van mensen met onvoldoende regie over hun huishouden. We onderzoeken de mate waarin deze begeleidingscomponent in de huishoudelijke

hulp overeenkomt met de individuele begeleiding die van de Awbz wordt overgeheveld naar de Wmo. Als de overeenkomsten groot zijn, is te overwegen dit in de toekomst ook als één product in te kopen.

6 Vastgoed

De gemeenten hebben geïnventariseerd op hoeveel locaties aanbieders van extramurale begeleiding dagbesteding aanbieden in de regio Kennemerland. Het gaat om ruim 120 locaties. Een eerste analyse laat zien dat het de moeite loont om te onderzoeken of een herschikking van de locaties voor dagbesteding in samenhang met overige locaties voor woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen op termijn doelmatigheidswinsten oplevert.

7 Dagbesteding in een zo normaal mogelijke omgeving

We willen de mogelijkheden maximaal benutten om dagbesteding in een zo normaal mogelijke omgeving te laten plaatsvinden. Dat betekent voor mensen in de leeftijd van 18 tot 65 jaar dat dagbesteding in een reguliere werkomgeving plaatsvindt, als dit aansluit op de mogelijkheden en beperkingen van de doelgroep. Het gaat hierbij niet om enige vorm van toeleiding naar de arbeidsmarkt, maar om iedereen zoveel mogelijk mee te laten doen aan de samenleving. Dit streven roept ook de vraag op wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen de doelgroepen die in de toekomst gebruik maken van (arbeidsgerelateerde) dagbesteding binnen de Wmo, beschut werk binnen de Sociale Werkvoorziening (Wsw) en de mensen met een (zeer) lage loonwaarde binnen de Wet werken naar vermogen (Wwnv). Als we hier meer inzicht in hebben, zijn we beter in staat de uitvoering van de genoemde wettelijke regelingen te laten aansluiten bij de mogelijkheden en beperkingen van de doelgroep.

8 Casemanagement dementerende ouderen

In de regio Zuid-Kennemerland bestaat casemanagement voor dementerende ouderen die zelfstandig wonen. Het casemanagement wordt gefinancierd vanuit de Awbz en de Wmo. Casemanagement heeft met name een coördinerende rol, maar er is mogelijk overlap met de individuele begeleiding binnen de Awbz. Onderzocht wordt of, en zo ja hoe, casemanagement in de toekomst kan worden ingezet binnen de begeleiding onder de Wmo.

9 Toepassing ICT

Met name bij individuele begeleiding zien we kansen om door toepassing van ICT begeleiding laagdrempeliger, flexibeler en goedkoper te maken. Denk bijvoorbeeld aan e-coaching in samenhang met individuele begeleiding.

Globale planning

Op het moment van vaststellen van deze RSA overwegen we in 2012 voor de eerste drie innovaties projectvoorstellen in te dienen in het kader van de RSA. We zullen het innovatieprogramma echter nog bespreken met de zorgsector en cliëntvertegenwoordigers en toetsen aan landelijke ontwikkelingen.

5.1.2 Regionale aanpak/verbreding Zandvoort Actief! naar Regionaal Actief!

Toelichting thema

Uit onderzoek blijkt dat kinderen en jongeren steeds minder bewegen en dientengevolge steeds meer te maken hebben met (dreigend) overgewicht. Ook in de regio Zuid-Kennemerland is in epidemiologisch onderzoek vastgesteld dat er sprake is van toenemende lichaamsgewichten onder jongeren. Een aanpak van dat overgewicht vereist een brede en meerjarige aanpak die gericht is op enerzijds het bevorderen van actieve sport en beweging en anderzijds op het verbeteren van leefstijl en eetgewoonten. Uit onderzoek blijkt eveneens dat voor ouderen een actieve sportparticipatie van groot belang is. Zowel voor het fysiek en mentaal welzijn, maar ook voor de kwaliteit en omvang van het sociale netwerk.

In Zandvoort is enkele jaren geleden een programma opgestart onder de noemer Zandvoort Actief! met als doelstelling het bewegen en actief sporten onder ouderen (55+-ers) en kinderen/jongeren te bevorderen. Het betreft een methodiek met de titel Lokaal Actief die is ontwikkeld door het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) en het Nederlands Instituut voor gezondheid en Zorg (NIGZ). De methode is wetenschappelijk getoetst en effectief gebleken en omvat een stappenplan om beweegstimulering in een gemeente op te zetten.

Vraagstuk binnen het samenwerkingsverband en projectvoorstel

Het uitgevoerde programma met de diverse onderdelen gericht op de verschillende doelgroepen, heeft in Zandvoort goede resultaten laten zien. Het bestrijden en voorkomen van overgewicht, het stimuleren van actief sporten en bewegen en vooral het veranderen van (eet)gewoonten vereist evenwel een lange adem.

Aangezien bewegingsarmoede en overgewicht problemen zijn die in alle gemeenten voorkomen, en er in alle gemeenten in meer of mindere mate beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd om deze problemen aan te pakken, kan de vraag opgeroepen worden of de krachten op dit beleidsterrein niet meer gebundeld zouden kunnen worden. Dit is temeer relevant in tijden van bezuinigingen.

Voorgesteld wordt daarom in het kader van de RSA te onderzoeken of de aanpak van bewegingsarmoede en overgewicht, met name onder de doelgroepen kinderen/jongeren respectievelijk ouderen, in de regio Zuid-Kennemerland gecoördineerd en in samenwerking uitgevoerd zou kunnen worden.

Globale planning

Najaar 2012	Verkennen meerwaarde gecoördineerde en gezamenlijke regionale aanpak van bewegingsarmoede en overgewicht.
2013	Eventueel starten regionaal project

5.2 Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Wonen, Zorg en Voorzieningen

5.2.1 Pilots woonservicegebieden

Toelichting thema

Wonen, welzijn en zorg onderzoekt welke fysieke basisinfrastructuur nodig is om burgers zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk te kunnen laten leven, wonen en participeren in onze samenleving. Het gaat om een basisinfrastructuur van geschikte woningen en zorg- en welzijnsvoorzieningen. In samenwerking met corporaties en zorginstellingen in de eerste en tweede lijn zijn wij dan ook een onderzoek gestart naar het huidige aanbod en de toekomstige vraag naar geschikte woonvoorzieningen (zowel zelfstandig als intramuraal) en de daarbij benodigde zorginfrastructuur op basis van vraagsturing (resultaten onderzoek zijn in het najaar 2012 beschikbaar).

Op regionaal niveau willen we met de gemeenten en de zorgaanbieders afspraken maken over de spreiding van intramurale voorzieningen en het aanbod van de zorgaanbieders over de regio Zuid-Kennemerland. Met de corporaties willen we afspraken maken over het opplussen van de bestaande voorraad. Daarnaast willen we met alle betrokken partijen op het niveau van een wijk het voorzieningenniveau koppelen aan de aanwezigheid van diensten. Wij willen dat doen aan de hand van een 'menukaart' om in beeld te brengen welke voorzieningen er nodig zijn om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Op basis van deze menukaart willen we met onze partners zorgen voor de juiste voorzieningen per wijk. Wij willen in een wijk waar veel ouderen wonen en waar al de nodige voorzieningen zijn werken aan woonservicegebieden.

Duidelijk is dat burgers ook zelf meer verantwoordelijkheid zullen moeten dragen om langer zelfstandig te blijven wonen. Hiertoe kan de gemeente verschillende sturingsmechanismes ontwikkelen en gelet op de financiële risico's van de vergrijzing en de extramuralisering zullen we dat ook doen. Het gaat dan om de woningaanpassingen, huishoudelijke hulp, individuele en collectieve vervoersvoorzieningen, rolstoelen en verhuiskosten. Een groot deel van de sturingsmechanismen richt zich (ook) op de eigenaar-bewoners (67% van het woningbezit). Om de kosten ook op de langere termijn beheersbaar te houden, zijn maatregelen nodig.

Vraagstukken binnen het samenwerkingsverband en projectvoorstel

De regio ZK ziet kansen om op korte en middenlange termijn, in relatie tot de RSA, een proeftuin op te starten met een woonservicegebied. Gemeente Haarlem wil in ieder geval een proeftuin gaan starten en ook gemeente Heemstede heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn. Meerwaarde van deelname aan de pilot van alle gemeenten is kennis en ervaringen uitwisselen en gezamenlijk profiteren van de uitkomsten. Zodra er proeftuinen in meerdere gemeenten worden gestart, is het interessant om vergelijkingen te maken op basis van de diversiteit van gemeenten in ZK. Bij de start zal een inventarisatie gedaan worden van reeds bestaande initiatieven in de regio die hier raakvlakken mee hebben. Ook wil de regio ZK bekijken of er onderzoeksvragen kunnen worden betrokken bij deze pilot waar gemeenten mee worstelen die raakvlakken hebben met dit thema. Denk bijvoorbeeld aan de beschikbaarheid van OV (voor Bloemendaal een belangrijk thema) en mobiliteitsvraagstukken voor ouderen in de regio. Daarnaast zou samenwerking in het kijken naar de regionale verordeningen Wmo een meerwaarde kunnen hebben: waar kunnen we

deze meer afstemmen op het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van burgers? Welke ervaringen hebben de gemeenten hierin?

Globale planning

- 1 Gezamenlijke analyse: 0-meting en ontwikkeling van de vraag op basis van de 0-meting en trends die van invloed zijn op de toekomstige vraag (mei/juni 2012).
- 2 Inventarisatie bestaande initiatieven en projecten die raakvlakken hebben met dit vraagstuk en dit benutten als input voor het formuleren van de gezamenlijke opgave (juni-september 2012)
- 3 Formuleren gezamenlijke opgave op basis van de analyse en inventarisatie (najaar 2012).
- 4 Ontwikkelen menukaart als instrument om per wijk een analyse te kunnen maken over het wenselijke voorzieningenniveau (najaar 2012)
- 5 Start pilot woonservicegebied in Haarlem en andere gemeenten (najaar 2012)
- 6 Start realisatie van de opgave door zorg- en welzijnsinstellingen, corporaties en marktpartijen (2013)
- 7 Uitvoeren projectplan oplussen (2012)
- 8 Voorstellen aanpassen Wmo-verordening met betrekking tot woningaanpassingen (2013)

5.3 Vraagstukken, prioriteiten en projectvoorstellen Vitaal Platteland

Het thema Vitaal Platteland heeft op dit moment voor 2012 en 2013 geen prioriteit voor de ZK-regio, maar per jaar zal bekeken worden of daar wel nieuwe vraagstukken op ontstaan.

Wel heeft Haarlemmerliede & Spaarnwoude aangegeven geïnteresseerd te zijn om op dit thema wellicht regio-overstijgend aan te willen sluiten bij een project. Provinciaal zal gekeken worden of een regio-overstijgend project op dit thema mogelijk is met gemeenten uit verschillende regio's.

5.4 Thema-overstijgend vraagstuk

5.4.1 Efficiënter inrichten van ambtelijke en bestuurlijke overleggen in de regio

Dit thema overstijgt de drie hoofdthema's van de PSA. Op de samenhangende beleidsterreinen wonen, zorg en welzijn zijn er vele vormen van bestuurlijke en ambtelijke overleggen in de regio Zuid-Kennemerland. Sommige geïnstitutionaliseerd binnen bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling als de GGD, andere meer ad hoc naar aanleiding van nieuwe beleidsontwikkelingen. Sommige overleggen bestaan al vele jaren en kennen een duidelijke frequentie en structuur; andere zijn veel minder gestructureerd. De overlegstructuren zijn in de loop van de tijd wel geïnventariseerd; er bestaat evenwel een breed gevoel dat het goed zou zijn om naar een zodanige herstructurering van overleggen te streven dat de efficiency wordt vergroot en de bestuurlijke drukte wordt verkleind. Op basis van een gedegen analyse van de bestaande overleggen wil de regio ZK een voorstel ontwikkelen tot herstructurering van de overlegvormen. Een overzichtelijke structuur van overlegvormen met een duidelijke samenstelling, structuur en frequentie is zeer gewenst.

Dit is geen eenvoudige opgave: er zijn vele actoren betrokken, van gemeentebestuurders tot managers corporaties en zorgaanbieders. De schaal van dit thema is in eerste instantie beperkt tot de regio Zuid-Kennemerland. Wel zal aansluiting gezocht moeten worden met de overlegstructuren

in de aanpalende regio's waar het gaat om bovenregionale vraagstukken. Voorbeelden hiervan zijn het beleid op het terrein van de woonruimteverdeling en het beleid van de Veiligheidsregio Kennemerland.

Bij deze analyse wordt gebruik gemaakt van het onderzoek dat het Kenniscentrum Wmo en Wonen reeds voor de regio heeft uitgevoerd en waarbij al een aantal aanbevelingen gedaan zijn voor deze efficiëntere inrichting. Deels zijn deze ook al in de praktijk toegepast.

Globale planning

Uitvoering van de analyse vindt plaats in het najaar 2012 met uitloop naar begin 2013.

5.5 Dilemma's en randvoorwaarden

De volgende dilemma's en randvoorwaarden zijn van belang bij de uitwerking en uitvoering van de voorstellen die in het RSA zijn opgenomen:

Geografische ligging

Regio ZK is deels ook op andere regio's georiënteerd. Er zijn bijvoorbeeld met de regio's IJmond/Midden-Kennemerland en Haarlemmermeer intensieve samenwerkingsrelaties. Het is van belang om hier rekening mee te houden bij de uitwerking en uitvoering van de RSA.

Veel regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen

Het totaaloverzicht van ambtelijke en bestuurlijke overleggen ontbreekt, er is behoefte aan een efficiëntere inrichting daarvan.

Bezuinigingen

Bezuinigingen (o.a. efficiëncykorting in combinatie met stijging van kosten) zorgen ervoor dat iedereen voorzichtiger is en partijen zich terugtrekken op hun kerntaken.

Rol Haarlem

Betrokkenheid en ervaren verantwoordelijkheid van andere gemeenten en samenwerkingspartij kan groter worden als de verantwoordelijkheid van thema's over meerdere partijen verdeeld wordt. Het afgelopen half jaar is hier reeds een goede start mee gemaakt.

6 Draagvlak, besluitvorming en communicatie

De Regionale Sociale Agenda (RSA) is op bestuurlijk niveau door de Portefeuillehouders op maandag 11 juni vastgesteld. Daarmee hebben gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort gezamenlijk een basis voor regionale samenwerking voor de komende vier jaar gelegd. De gemeenten geven in regionaal verband invulling aan de RSA binnen de kaders zoals die benoemd zijn in de Provinciale Sociale Agenda 2012-2015. Per thema wordt een gemeente als trekker aangewezen. Daarnaast hebben de gemeenten een aantal afspraken gemaakt die van belang zijn voor verdere besluitvorming en de communicatie over de RSA:

- Gemeenten betrekken gezamenlijk danwel lokaal (afhankelijk van het soort project) relevante maatschappelijke lokale en regionale samenwerkingspartners bij het opstellen en uitwerken van de vraagstukken die in de RSA zijn opgenomen (zie hoofdstuk vijf).
- Gemeenten leggen bij de uitvoering verbinding naar andere domeinen binnen hun eigen gemeente die ook raakvlakken hebben met de RSA.
- Gemeenten zorgen er ieder voor zich voor dat hun Colleges, gemeenteraden en Wmo-raden geïnformeerd worden over de RSA en de wijze waarop de komende periode de projecten worden uitgewerkt en opgepakt.
- Ieder jaar wordt de RSA geactualiseerd. In maart van elk jaar zal bekeken welke actualisatie gewenst is en hoe dat een plek krijgt in aanscherping danwel aanpassing van de prioriteiten en vraagstukken. Gemeente Haarlem behoudt hier op ambtelijk niveau, net als bij het opstellen van de RSA, een trekkersrol.
- De voortgang van de RSA staat één keer in de zes maanden op ambtelijk en bestuurlijk niveau op de agenda (vooralsnog op bestuurlijk niveau in het Portefeuillehouders overleg Jeugd, Onderwijs, Sport, Welzijn, Zorg en WMO).

7 Planning van de uitvoering

Globaal ziet de planning van de verschillende thema's met bijbehorende projecten er als volgt uit (bij 'projecten' is aangegeven waarvoor waarschijnlijk subsidieaanvragen ingediend zullen worden en bij 'wanneer' is vetgedrukt aangegeven welke projecten reeds in 2012 en 2013 opgepakt worden):

Projecten	Acties	Wanneer
Algemeen		
Voortgang RSA bewaken	Gemeenten via ambtelijk en bestuurlijk overleg	1 x per zes maanden
Jaarlijks actualiseren van de Regionale Sociale Agenda	Gemeenten, trekkersrol ligt bij Haarlem	Jaarlijks in maart
Wmo		
1. Innovatieagenda 'Van zorg naar participatie' NB. Indienen subsidieaanvraag bij de provincie in september 2012	Uitvoering geven aan de thema's op de Innovatieagenda In juni 2012 wordt in overleg met maatschappelijke partners bekeken op welke thema's van de innovatie-agenda een subsidieaanvraag ingediend zal worden. Indienen geschiedt ook samen met de maatschappelijke partners.	2012-2015 Juni 2012 selecteren thema's subsidieaanvraag
2. Regionale aanpak/verbreding Zandvoort Actief! naar Regionaal Actief!	Verkennen meerwaarde gecoördineerde en gezamenlijke regionale aanpak van bewegingsarmoede en overgewicht. Eventueel starten van regionaal project	Najaar 2012 2013
Wonen, zorg en voorzieningen		
3. Proeftuinen woonservicegebieden NB. Indienen subsidieaanvraag bij de provincie in september 2012	Analyse, inventarisatie en voorbereiding	Juni-najaar 2012
	Uitvoering proeftuinen, regionale kennisuitwisseling en delen van opbrengsten	2013
Vitaal Platteland		
(Eventueel) Regio-overstijgend project	Provinciaal (provincie in afstemming met procesbegeleiders) zal bekeken worden of er mogelijkheden zijn en of er behoefte is aan een regio-overstijgend project op dit thema (o.a. hechte kleine kernen, behoud van dorpscentra)	Juni 2012
Thema dat op alle drie de thema's betrekking heeft:		
4. Efficiënter inrichten van ambtelijke en bestuurlijke overleggen in de regio	Uitvoeren van een gedegen analyse van de bestaande overleggen en ontwikkelen van een voorstel tot herstructurering van de overlegvormen	Najaar 2012- begin 2013

Bijlagen

Bijlage 1 Cijfers regio

	Noord-Holland	Zuid-Kennemerland	Bloemendaal	Haarlem	Haarlemmerliede	Heemstede	Zandvoort
Zuid-Kennemerland							
Bevolking	1.886.343	219.690	22.023	149.579	5.398	26.058	16.632
Aantal mannen	927.665	105.992	10.406	72.743	2.666	12.212	7.965
Aantal vrouwen	958.678	113.698	11.617	76.836	2.732	13.846	8.667
% 0-4 jarigen	6%	6%	5%	6%	4%	6%	4%
% 5-14 jarigen	12%	11%	14%	11%	14%	13%	10%
% 15-24 jarigen	11%	11%	9%	11%	13%	9%	9%
% 25-39 jarigen	18%	19%	9%	22%	13%	12%	17%
% 40-64 jarigen	37%	36%	40%	35%	41%	38%	39%
% 65-74 jarigen	9%	9%	11%	8%	9%	12%	11%
% 75 plussers	7%	9%	12%	7%	6%	12%	10%
Groei/krimp t.o.v. 2010							
2015	3%	3%	3%	3%	-1%	6%	1%
2020	5%	4%	1%	5%	-2%	7%	0%
2025	7%	6%	1%	8%	-4%	7%	1%
2030	9%	7%	1%	10%	-7%	7%	1%
2035	10%	8%	1%	11%	-9%	8%	2%
2040	11%	9%	2%	11%	-10%	8%	3%
Huishoudens	644.903	104.957	9.329	73.673	2.259	11.431	8.265
% eenpersoons	35%	42%	33%	45%	29%	35%	43%
% meerpersoons	65%	58%	67%	55%	71%	65%	57%
Aantal eenouderhuishouders	58.913	7.244	539	5.174	159	731	641
Groei/krimp t.o.v. 2010							
2015	5%	4%	6%	4%	5%	7%	4%
2020	9%	7%	8%	6%	6%	9%	4%
2025	13%	10%	8%	11%	7%	9%	7%
2030	17%	12%	9%	14%	7%	9%	8%
2035	17%	14%	9%	17%	7%	10%	9%
2040	18%	16%	10%	18%	7%	10%	11%
Sociaal economisch							
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen	26.006	27.191	37.500	24.800	27.600	33.200	25.500
Gemiddeld beschikbaar inkomen	21.790	23.284	32.200	21.300	22.400	28.200	21.900
% lage inkomens	37%	35%	30%	36%	35%	33%	38%
% niet-westerse allochtonen	10%	11%	4%	14%	5%	5%	6%

Zuid-Kennemerland

	Noord-Holland	Zuid-Kennemerland	Bloemendaal	Haarlem	Haarlemmerliede	Heemstede	Zandvoort
Wmo en zorg							
Aantal uren huishoudelijke hulp	9,6	10,5	12,8	9,7	9,2	12,4	11,8
Aantal uren dagelijkse verzorging/verpleging	2,8	3,0	3,5	2,9	2,4	3,5	3,3
Aantal indicatietoelagen / 1.000 inw.	40	45	54	41	27	56	53
Extramuraal + beg.	28%	24%	13%	29%	24%	15%	18%
Extram. zonder beg.	24%	23%	20%	22%	38%	22%	27%
Intramuraal	51%	53%	67%	49%	38%	63%	55%
Vervoer bij begeleiding groep / 1.000 inw.	4,1	4,1	3,0	4,2	2,8	4,0	5,1
Woningen	818.347	101.884	9.117	70.674	2.193	11.445	8.455
Eigen woningen	59%	54%	67%	50%	65%	62%	52%
Woningcorporatie	30%	31%	18%	34%	24%	22%	34%
Overige verhuurders	11%	14%	13%	14%	10%	16%	13%
Eigendom onbekend	1%	1%	1%	2%	0%	0%	1%
Gewenste woningvoorraad	839.600	104.000	9.200	72.200	2.200	11.800	8.600
Woningtekort	-15.900	-2.700	-	-2.200	-	-400	-100
Leefbaarometer (gem = 0)							
Samenstelling bevolking	14	17	34	11	25	31	21
Sociale samenhang	5	5	16	-	4	18	15
Publieke ruimte	24	23	14	24	33	25	20
Veiligheid	6	1	39	-11	22	32	3
Voorzieningen	2	26	-5	30	11	29	37
Woningvoorraad	-1	-5	26	-13	8	13	-13
Bronnen:							
CBS Statline, 2009, 2010, 2011, 2012							
Noord-Holland in Cijfers, 2010							
Nivel, VAAM, 2010							
ABF Research, Primus prognose 2011							
Cliz, 1 juli 2011							
BZK, Leefbaarometer 2010							